

“Studenten kennen geen ‘vroeger’, zij kopiëren gedrag van de werkvloer”

Docenten Anja Waninge en Inge van de Oever vertellen welke impact een dagsessie bij het Zorgethisch Lab heeft gehad, voor zichzelf en anderen.

Anja Waninge (48) is docent zorg en technologie bij in Zwolle. Zij bezocht het Zorgethisch Lab Zwolle in mei 2016. ‘Ik ben achteraf erg blij dat ik een inleefsessie heb gedaan. Tijdens de inleefsessie kroop ik in de rol van een 82 jarige bewoner. Ik heb een herseninfarct gehad en moest revalideren. Tijdens de sessie had ik een rollator nodig, omdat ik niet meer zo mobiel ben. Er zijn mij meerdere zaken bij gebeven. Zo had ik last van de “dwang” om gezamenlijk koffie te drinken. Eigenlijk had ik daar weinig behoefte aan. Ik gaf dat aan, maar daarna werd ik toch naar de koffieruimte gestuurd. Ten

Het concept

Het Zorgethisch Lab is een onderdeel van het Zorgtrainingscentrum in Zwolle. Het Zorgtrainingscentrum is opgericht door onderwijsinstellingen, zorgorganisaties, zorgtechnologische bedrijven en overheden in de regio Zwolle. Het doel is om zorgprofessionals, maar ook studenten en docenten, bekwaam te houden en maken voor de zorg van de toekomst. Het Zorgethisch Lab biedt inleefsessies. Dit zijn intensieve ervaringsstages van één dag. Zorgprofessionals, mantelzorgers en studenten leren tijdens een sessie samen hoe zij cliënten respectvol kunnen verzorgen en hoe het voelt om zelf zorgafhankelijk te zijn. Alle zorgprofessionals (bestuurders, directeuren, managers van zorginstellingen, verpleegkundigen, verzorgenden, Helpenden, welzijnswerkers) en studenten van HBO en MBO opleidingen zorg en welzijn zijn welkom in het Lab. Uniek aan de aanpak van het Zorgtrainingscentrum, is dat het een complete ervaring biedt. Naast de zorgethische inleefsessies, het mogelijk is om te ervaren wat de rol is van zorgtechnologie op het leven van een patiënt. In de verschillende wijkzorglabs staat ook zorgethiek en techniek hoog op de agenda.

tijde van de inleefsessie, zaten mijn ouders in een verzorgingstehuis. Ook zij vonden het gezamenlijk koffiedrinkmoment geen feestje. Als we het daarover hadden, gaf ik altijd aan dat het zo goed en gezellig was als ze eraan meededen. Maar ik heb vervolgens zelf ondervonden wat ze bedoelden. Ik merk dat ik na deze ervaring dingen anders doe. Het meegaan in de transitie ‘van zorgen voor naar zorgen dat’ is bij mij persoonlijk zeer indringend ervaren.

Anja Waninge

Inge van de Oever

Tijdens het lesgeven, geven studenten dikwijls aan dat het in het werkveld verschillend wordt omgegaan met de transitie. Studenten kennen geen "vroeger", zij kopiëren gedrag van de werkvloer. Ik ben me er nu dagelijks van bewust dat eigen regie, waar mogelijk, van groot belang is en effect heeft op gedrag van zorgontvangers. Ik probeer heel bewust aan mijn studenten mee te geven dat zorgvragers zelf kunnen aangeven wat zij wensen. Het is beter om het met de zorgvragers hierover te hebben, dan uit te gaan van protocollen. We moeten luisteren naar de mens, en niet naar de beperking of ziektebeeld. Ter illustratie: mijn ouders hadden vroeger een eigen bedrijf. In het verzorgingshuis werd vaak bij mij als familie aangegeven dat mijn vader "lastig" was. Ze bedoelden dan, dat hij zijn medicatie niet wilde nemen. Als ik mijn vader vroeg waarom, dan zei hij: 'Als ze me niet kunnen vertellen waar ze voor zijn, dan neem ik ze niet.' Als zelfstandige in zijn werkzame leven liet hij zich niets aansmeren en bepaalde zelf wat hij deed. Ik denk dat als ze hadden doorgevraagd hoe hij vroeger functioneerde, dat er meer begrip zou zijn geweest voor zijn reacties. Ik wens ieder mens in de maatschappij een dergelijke ervaring toe. Want als je om je heen kijkt, hebben we allemaal op een bepaald moment in het leven te maken met beperkingen. Het kan jezelf overkomen, of familie of naaste omgeving.'

De cijfers

3

Leren bij het Zorgtrainingscetrum in Zwolle kan in 3 samenhangende labs: het wijkzorglab, het zorgtechnisch lab en het zorgethisch lab.

25

Het Zorgtrainingscentrum is een samenwerking van 25 partijen uit onderwijs (MBO en HBO), zorgorganisaties en het bedrijfsleven.

1500

In anderhalf jaar zijn er in de 3 labs tot nu toe meer dan 1500 deelnemers ontvangen.

Inge van den Oever (55) doceert in verpleegkunde en is netwerk- en relatiebeheerder. Zij deed in december 2016 mee aan een inleefsessie bij Landstede Zwolle. 'Ik ben het meest onder de indruk van hoe je zelf weg zakt in de dag. Op deze dag was ik rolstoelafhankelijk en doof. Doordat ik oordopjes aangereikt had gekregen, was het echt lastig om de vragen van de zorgverleners te horen. Je krijgt dan veel wat er om je heen gebeurt niet mee. Ik kwam als een oudere dame met veel interesses binnen. Ik had bijvoorbeeld een krant en boek bij me. Maar daar werd niet naar gevraagd of naar gerefereerd. Er werd wel gevraagd of ik koekjes wilde bakken of een spelletje wilde doen, maar daar ligt mijn belangstelling niet. Ik merkte dat ik aan het eind van de dag murw was. Ik kreeg geen intellectuele prikkeling of uitdaging meer, dus liet het op een bepaald moment maar gewoon gebeuren. Ik ben me hierdoor er nóg meer bewust dat studenten, maar ook zorgpersoneel, aannames hebben over hun zorgvrager die niet altijd kloppen. Vaak kunnen ze daar ook niets aan doen, omdat hun eigen interesses zo anders zijn. Deze bewustwording is altijd goed, het was een zeer goed reflectiemoment. Wel vind ik het lastig om anderen, bijvoorbeeld collega's, mee te nemen in de ervaring die ik heb gehad. Het is gewoon moeilijk voor stellen, totdat je het zelf meemaakt. Daarom hoop ik dat veel meer docenten, maar ook verzorgenden en verpleegkundigen, deze ervaring ook zullen opdoen.'